

BAKA ISTVÁN ANIMÁCIÓS, BÁB, DRÁMAJÁTÉK ÉS VERSMŰVÉSZETI TÁBOR

III. évfolyam, 1. szám

2012. augusztus 30.

A szekszárdi Baka István Általános Iskola diákjai szegedi társaikkal

A TARTALOMBÓL:

A heti program		2. oldal
Műhelymunka	Vasárnaptól vasárnapig	3. oldal
Szálkai kószáló:	Grábóc	14. oldal
	Száлка	15. oldal
	Simontornya - Rácegrespuszta	17. oldal
	Szekszárd	19. oldal
Így irtunk mi:	Alkotásaink	20. oldal
Vendégeink voltak:	Orosz István grafikus művész, animációs rendező, író	24. oldal
	Szabó T. Anna költő	31. oldal
	Weisz Béla grafikus, animációs rendező karikaturista	36. oldal

BAKA ISTVÁN ANIMÁCIÓS BÁB, DRÁMAJÁTÉK ÉS VERSMŰVÉSZETI TÁBOR 10-15 ÉVESEKNEK

PROGRAM

VASÁRNAP 2012-07-15	HÉTFŐ Július 16.	KEDD Július 17.	SZERDA Július 18.	CSÜTÖRTÖK Július 19.	PÉNTEK Július 20.	SZOMBAT Július 21.	VASÁRNAP Július 22.
7.40-10.13 Utazás Szegedről	Ébresztő, reggeli teendők	Ébresztő, reggeli teendők	Ébresztő, reggeli teendők	Ébresztő, reggeli teendők	Ébresztő, reggeli teendők	Ébresztő, reggeli teendők	Ébresztő, csomagolás
Találkozás a szekszárdia kkal	7.30 REGGELI	7.30 REGGELI	7.30 REGGELI	7.30 REGGELI	7.30 REGGELI	7.30 REGGELI	7.30 REGGELI
10.30-13.00 Szekszárdi városnézés 13.00-15.30 Babits-ház, Dienes Valéria-, Baka- emlékszoba, Mészöly Múzeum	8.15-10.30 Báb (<i>Kelle Jázmin</i>) 10.40-12.50 Animáció (<i>Orosz Andrea</i>)	8.15-9.40 Drámajáték 9.50-11.15 Báb 10.25-12.50 Animáció	8.15-9.40 Költőiskola 9.50-11.15 Drámajáték 11.25-12.50 Báb	8.15-9.40 Báb 9.50-11.15 Animáció 11.25-12.50 Költőiskola	8.15-9.40 Animáció 9.50-11.15 Költőiskola 11.25-12.50 Drámajáték	8.15-10.00 Készülődés a bűcsüest produkcióira 10.10-12.30 FÜRDÉS	Készülődés, rendrakás. 9.00 Utazás Szekszárdra: Látogatás a Mézeskalács Múzeumban és a Wosinsky Mór Múzeumban.
	13.00 EBÉD	13.00 EBÉD	13.00 EBÉD	13.00 EBÉD	13.00 EBÉD	13.00 EBÉD	
15.30-16.00 Orbán György bemutatója: Babits Mihály: Jónás könyve 16.00 Indulás Szálkára 16.30 Érkezés a táborba, elhelyezke- dés	13.50-15.30 Drámajáték (<i>R. Pásztí Livia-K. Dóra Ildikó</i>) 15.40-18.00 FÜRDÉS	14.00-17.00 Kirándulás Grábócsra. A szerb ortodox kolostor és templom megtekintés e	14.00-15.30 Animáció 15.40 Szálkai séta, a restaurátor <i>Tövisháti</i> testvérek szobrász- műhelye, különleges népi hangszerek bemutatója	13.45-18.00 Simontornyai Vár, Rácegres- puszta: Lázár Ervin és Illyés Gyula iskolája	14.00-15.30 Báb 15.40-17.40 FÜRDÉS	14.00 Feladatlapok beadása, készülődés a bűcsüest produkcióira 16.00-18.00 Találkozó <i>Weisz Béla</i> grafikus, animációs filmrendező, karikaturis- tával	12:35-14:50 Bűcsűzás. Szegediek: utazás Szegedre
18.00 VACSOR A	18.30 VACSORA	17.30 VACSORA	18.15 VACSORA	18.30 VACSORA	18.00 VACSOR A	18.00 VACSORA	
19.00 Ismerkedő beszélgetés; Kivetítés az előző táborokról , Szálka nevezetes- ségeiről	19.30 esti program, filmvetítés	18.00 Költőiskola (<i>Kiss László</i>) 20.00 esti program, filmvetítés	19.00 Esti program: Találkozás <i>Orosz István</i> grafikussal, íróval és animációs rendezővel; filmvetítés	Pihenés, egyéni programok, játék, mozizás, stb. 20.00 Vers- és mesemondó est	19.00 Esti program: Találkozás <i>Szabó T. Anna</i> költőnővel; filmvetítés	19.15 Táborzáró bemutatók: animáció báb dráma itt készült versek, prózáik	

MŰHELYMUNKA VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

1. NAP, VASÁRNAP

Elérkezett a várva várt nap! Megyünk megint Szekszárdra!

Mi, szegediek busszal utaztunk Baka István szülővárosába, ahol a Baka Iskola tanulói és tanárai fogadtak bennünket. Jó volt újra látni őket!

Tünde néni volt a városismereti séta idegenvezetője. Nagy élménnyel hallgattuk, hiszen minden nevezetes épület, szobor, utca bemutatásához hozzáfűzte néhány személyes élményét. Így jobban megmaradt bennünk.

A hosszú séta után a **Babits-ház**ban verődött össze a tábori csapat. Itt **Lovas Csilla** néni mutatta be a kis múzeumot, amelyben helyt kapott **Dienes Valéria** és **Baka István** emlékszobája is. Érdekes feladatokat kellett megoldanunk, ami arra is jó volt, hogy összeverődjön a kis közösségünk.

Jót játszottunk, akrobatikus mutatványokkal kápráztattuk el egymást.

Az Augustus-házban született a VIII. Magyar Rapszódia.

Lovas Csilla néni útmutatása alapján táncszandált tervezünk

Orkesztikai mozdulatok Dienes Valéria módjára

Orbán György előadja a Jónás könyvét

Nagyon megörültünk, amikor **Orbán Gyuri** bácsival találkoztunk. Síri csöndben hallgattuk meg előadásában – méltó helyen, a Babits-ház audio-vizuális szobájában – Babits Mihály *Jónás könyve* című elbeszélő költeményét. Lenyűgöző volt!

Szálkára a szekszárdi társak szülei vittek el bennünket. Gondoskodtak arról is, hogy legyen egy kis nassolni valónk.

Lefekvésig ismerkedtünk, játszottunk és filmeket néztünk.

Gabnai Csaba

A Babits család piros plüssbútoros szalonjában

Baka István emlékszobájában is kaptunk feladatot

2. NAP, HÉTFŐ

A bőséges reggeli után **Kelle Jázmin**nal beszélgettünk Baka István egyik versfordításáról, melynek címe *Vízparton*¹.

Mindenki elmondta gondolatait a verssel kapcsolatban, majd egy olyan klassz feladatot kaptunk, hogy a véleményünket, benyomásainkat fessük is le. De nem ám a megszokott kis rajzlapra, hanem egy 100 méteres pausz papírtekercsre. Úgy folyt a kezünk alatt a papír, mint a folyó. Vízfestékkel vízi állatokat, növényeket kreáltunk saját fantáziánk szerint. Hogy milyen szerepe lesz ennek a "műnek", az még hétpecsés titok.

A következő foglalkozásra **Orosz Andrea** tanárnő invitált bennünket egy kis beszélgetésre. A téma a különféle emblémák, póló-feliratok, ábrák jelentése volt. Vajon felvállaljuk azt a pólót, amelyet viselünk?

Ezután mindenki tervezhetett egy emblémát a szálkai táborról, amit rávarrhattunk, ráfesthettünk, ráragaszthattunk az általunk vitt fekete pólóra. Még a felnőttek is bekapcsolódtak a lázas munkába. Nem azért, mert mi csináltuk a jobbnál jobb emblémákat, de szuper jók lettek!

Úgy elszaladt az idő, hogy észre sem vettük, mehetünk ebédelni.

Kovács Kitti

A délutáni drámafoglalkozást **Livia** és **Ildikó néni** tartotta. Nagyon sokat nevettünk a másfél óra alatt a különféle ötleteken. Jókedvünk még magasabbra hágott, mikor megtudtuk, hogy a kánikulai hőségben megmártózhatunk a szálkai tóban.

Vacsora után jól játszottunk a szabadban, majd megnéztünk egy nagyon érdekes animációs filmet és egy rézkarc- és plakátsorozatot, melynek kitalálója, megalkotója **Orosz István** ismert grafikus, animációs rendező, író, költő, világutazó. Humora, fantasztikuma lekötötte a figyelmünket.

Istenien telt el a mai nap.

Korsós Anna és csapata

¹ Arsenyij Tarkovszkij verse

3. NAP, KEDD

Tegnap kellemesen elfáradtunk. Ma nehezen ébredtünk.

A délelőtti programsorozatban szituációs gyakorlatokat végeztünk, és folytattuk a tegnapi gurigafestést, bábokat is készítettünk. Dédmamáink korábban készült **árnyjátékokat** néztünk meg. Irigy lehet ránk mindenki, aki nem vesz részt a táborban, hiszen olyan archív animációs filmeket² vetített **Andrea néni**, amelyeket csak ünnepnapokon láthat a nagyközönség. Akinek jó énektanára van, sok zenét hallhat, az felismerhette Mozart *Varázsfuvolájából*³ azt a részletet, amelyet Papageno és Papagena énekel. És mindezt árnyjátékkal megspékelve!

A rántott sajtos ebéd után Grábócra tettünk gyalogtúrát szállásadónk, **Laci bácsi** vezetésével. Megnéztük Magyarország legrégebbi ortodox templomát. **Krisztina nővér** olyan szenzációs,

feledhetetlen előadást tartott a templom és a kolostor történetéről, hogy elfelejtettük a fáradtságunkat is. Intelmei a korunkbelieknek példaértékű voltak. Megerősítette bennünk azt a hitet, hogy szeretet nélkül nem érdemes élni.

Nagyon-nagyon elfáradtunk a vissza-gyalogúton, de megérté.

Vártuk már **Kiss László** tanár bácsi költőiskoláját, ahol az egész napi fáradtságot elfeledtük. Az első foglalkozáson értelmeztük, hogy mi a különbség a vers és a dalszöveg között.

És ami szenzáció volt! A tábor udvarán áll egy nagy fa, melyet a táborlakók apraja-nagyja körbeült, és mindenki egy otthon tanult, vidám, humoros verset mondott el.

A felnőttek is ügyesek voltak. Példamutatásból jeles!

A késő esti lefekvésig filmvetítés volt a világ legjobb sziluett-filmjeiből. Láttuk még Michel Ocelot *Kirikou és a boszorkány* című munkáját

Hegedűs Vanda

² Michel Ocelot: *Hercegek és hercegnők*
Lotte Reiniger: *Cinderella*

³ Lotte Reiniger: *Papageno*

4. NAP, SZERDA

A mai napon **költőiskolával** kezdtünk. Ismert és ismeretlen költők verseit elemeztük, majd felolvastuk a saját költeményeinket. Mindenkinek nagyon tetszett, ezért észrevétlenül repült el a másfél óra. Olyan állatokról szóló verseket alkottunk, amelyeket szinte mindenki kívülről fűjt.

A második foglalkozás **drámajáték** volt. Elkezdtünk egy színdarabot tanulni. Ez időben vendégek érkeztek hozzánk, újságírók a *Tolnai Népiújságtól*. Kíváncsiak voltak a táborban folyó munkáról. „*Sárkány*

is járt Szálkán” címmel írtak hosszú tudósítást a táborunkról.

A játékos foglalkozás után a **bábfoglalkozáson** folytattuk a tenger festését és a bábok készítését. Végre befejeztük a skiccpapír pingálását.

Délután egymás sziluettjeit vágtuk ki kisollóval fekete papírból több-kevesebb sikerrel. De hála **Andrea néni** ügyes kezének, sokunknak segített.

Ezután volt egy kis gyalogtúra Szálkára. A **Tövisháti** testvérekhez látogattunk el. Visszaérkezésünk után nem mindennapi vendéget fogadhattunk: **Orosz Istvánt**. Szenzációs előadást tartott, majd kötetlen beszélgetés során ismertük őt meg jobban.

Kicsit fáradtak voltunk, de az esti bátorságpróba nem maradhatott el.

Lefekvésig filmeket néztünk.

Szabó Péter és Gabnai Csaba

SENKI SE LÁTOGATOTT EL HOZZÁNK!

A szerdai nap sok élményt tartogatott a táborlakók számára. **Orosz Andrea** tanárnő testvére, a Kossuth-díjas grafikusművész, animációs filmrendező **Orosz István** látogatott el hozzánk. Igaz, a látogatás előtt sem unatkoztunk, mivel **Tövisháti András** és **Béla** szobrász és restaurátor testvéreknél jártunk. Egyikük fia, **ifj. Tövisháti András** a saját maga által készített népi hangszereket mutatta, szólaltatta meg.

Délután megérkezett Orosz István Szálkára. Lenyűgöző előadást tartott nekünk.

Előzőleg tanulmányoztuk a **Kádár (ma lenne 100) és a költészet** című plakátját. Ennek ismeretében megkérdeztük tőle, hogy fontos-e a művésznak a munkáiban megjeleníteni a politikát.

„Azt vettem észre, hogy ha olyan rajzot csinálok (vagy bármit, ami egy picit kapcsolatos a politikával), arra valahogy mindenki odafigyel, de ha nincs semmilyen kapcsolata a politikával, akkor meg egyáltalán nem szúr szemet. Abban az időben készült, amikor Magyarországot megszállva tartották az oroszok, én meg kitaláltam, hogy milyen jó lenne, ha ez az orosz hadsereg hazamenne, és erről szól a plakát: *Oroszok – tovarisok, konyec.*”

Az előadás legérdekesebb része talán az volt, amikor az **anamorfózisokról** beszélt. Ez azt jelenti, hogy egy torz, felismerhetetlen (amorf) kép, egy ráhelyezett tükröhenger segítségével, vagy más szemszögből nézve válik láthatóvá. A művész be is mutatta nekünk, hogyan lehet ilyet készíteni.

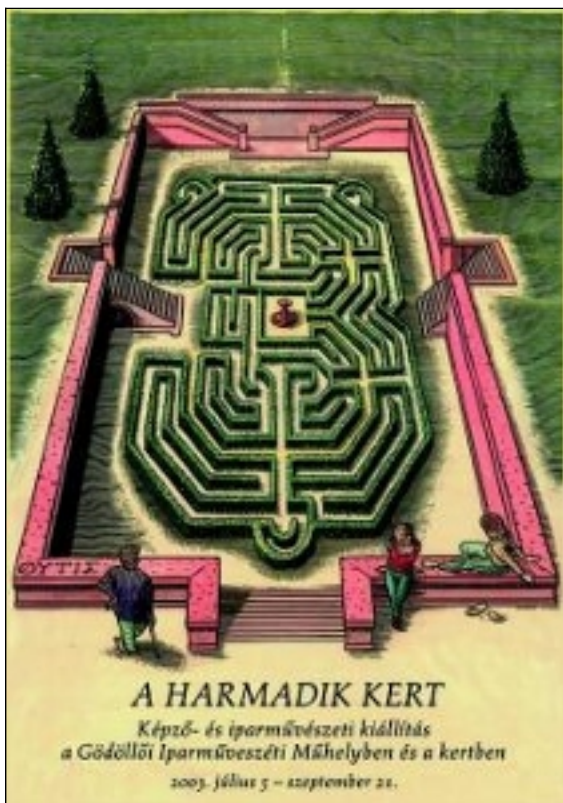
Megtudtuk, hogy Orosz István verseket is ír. Sokat beszélgettünk az **Álom az álomban** című művéről.

„azt hiszem, ez inkább csak egy formai játék volt, illetve, ha jól emlékszem az *Álom az álomban* egy Poe-idézzel, egy Poe-mottóval kezdődik, tehát tulajdonképpen azt, hogy álmok rakódnak egymásra, és kvázi álmok dobozolódnak egymásba, több költő kipróbálta már. Azt is mondhatnám, hogy ez egy költői közhely, amivel sok mindenki megpróbálkozott, s én csak Poe-t megidézve szerettem volna ezzel játszani.”

Lebilincsel minket a **Labirintusok** című animációs filmje is. Kilenc labirintust alkotott, mindegyikben kapunk egy számot megfejtésül, ha a helyes utat követjük.

„Amikor írok, igyekszem olyan stílusban írni, ami hasonlít a rajzaimhoz. Egyrészt olyan tárgyakat

választok, amelyeket le is szoktam rajzolni. Például a labirintusokat. Rajzolok labirintust, de írtam is olyan novellát, ami labirintusban játszódik, egy félig térbeli labirintusban.”

Beszámolt arról is, hogy nemrég Mexikóban járt, ahol elmondása szerint meglepte, mennyivel különböznek a szokások a hazaitól. Ajándékként például egy gipszből készült halálfejet adtak neki! Más kalandos utazásairól is beszámolt nekünk.

„...az utazásoknak a közvetlenebb lecsapódása nem a rajzolás, nem a képzőművészet, hanem inkább az írás. Útközben sokkal többet foglalkoztam írással, akár verssel, akár naplójegyzetekkel. A rajzolás valahogy lassabban érik meg, később csapódik le, ha egyáltalán.

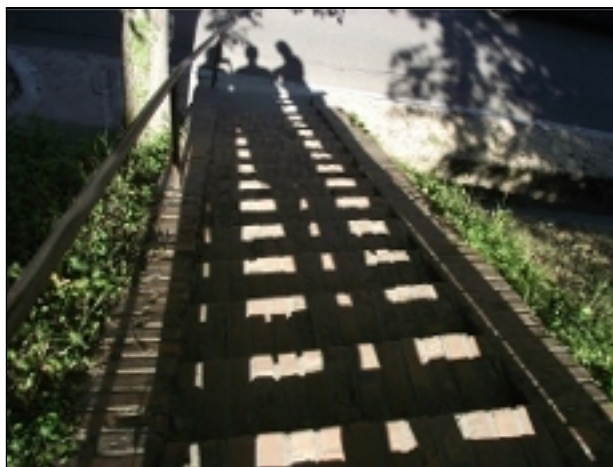
(...) azt hiszem, én egy kicsit áttételesebb vagyok... Az impresszionista festők voltak olyanok, hogy elutaztak valahova, s akkor ami ott megjelent, azt rögtön első szándékból lefestették. Velem ez nagyon régen fordult elő.”

Orosz István művészneve az Odüsszeiából kölcsönzött **Utisz**, melynek jelentése **Senki se**.

Verebi Réka – Hús Luca – Elblinger Éva

Optikai illúzió? Fenn vagyunk, vagy lenn vagyunk?

Középen Orosz István a szálkai templom előtti lépcsőn.

A művész megmutatja, hogyan kell nézni az anamorfózisokat.

5. NAP, CSÜTÖRTÖK

Ma a finom reggeli után a szokásos foglalkozásokon vettünk részt. Alakul a mindennapos műhelymunka eredménye. Tudjuk, hogy mi az átváltozás lényege, hogyan lesz a tyúkból hattyú. Megtanultuk, hogyan kelnek életre a síkbábok, miként lehet legyőzni a szálkai sárkányt, és rövid idő alatt érdekes verseket alkotni. Nagy gözzel készülünk a szombati galaestre.

Délután kirándultunk Simontornyára, megnéztük a híres várat. Belső termeiben, az arcképcsarnokban időutazáson vettünk részt a középkortól napjainkig.

Rácegrespusztán beültünk azokba a tanyasi iskolai padokba, ahol **Illyés Gyula** és a meseíró **Lázár Ervin** tanulta a betűvetést.

Ma is kiharcoltuk az esti mese helyett az általunk kedvelt animációs filmeket.

Korsós Gergő

6. NAP, PÉNTEK

Próbálnak a drámások Livia nénivel a pajtaszínházban

Szerencsére ma sem kellett korán kelni.

Izgalommal vártuk a szokásos foglalkozásokat. Töltögetjük folyamatosan a hét elején kiadott feladatlapokat, amelyekre a válaszokat a tábori könyvtárban kitett könyvekből, prospektusokból, szórólapokból, a foglalkozások közben vagy a kirándulásokon tudhatjuk meg. A programokon főpróbákat tartottunk.

Szerencsére minden összeállt, hála a jó csoportvezetőknek.

Sajnos Laci bácsinak ebéd után haza kellett mennie. Nehezen engedték el, és ő is nehezen indult útnak.

* * * * *

Este **Szabó T. Anna** költőnő látogatott el hozzánk. Megzenésítettük *Nemzetközi medveinduló* című versét, és ennek előadásával fogadtuk. Nagyon aranyos volt. Kötetlen beszélgetés formájában ismertük meg műveinek születését, és ő is meghallgatta a mi táborban írt verseinket. Nem győzött válaszolni a sok-sok kérdésre. A közös beszélgetés után interjút is készítettünk vele a tábori újság számára.

A Szálkai tó hullámai és állatai elevenednek meg a báb foglalkozáson.

Vörös Fanni és csapata

7. NAP, SZOMBAT

„IMMÁR SZÍVÜNK BEN LAKOZIK...”

A búcsúest napján minden erőnkkel azon voltunk, hogy az esti előadás tükrözze mindazt, amit a tábor folyamán tanultunk, alkottunk.

Reggeli után azonnal kezdetüket vették a lelkes próbák. Elsőként **animációs foglalkozás** volt a szabadban. **Andrea néni**től megtudtuk, hogy animációt nem csak számítógéppel vagy rajzolással tudunk készíteni, hanem „saját magunkból” is. A fűben fekvé formákba rendeződtünk. Először egy halat, majd egy halszállkát alakítottunk ki a testünkben, tekintettel arra, hogy Szálkán volt a

tábor. Ezután körbe álltunk és spirállá, majd szívecskévé „alakultunk”. Néhány vállalkozó szellemű táborlakó Baka István *Hat tyúk című* versét jelenítette meg.

Az animációs foglalkozás után **bábozás** következett **Jázmin**nal. Néhány perc alatt a vízparton találhattunk magunkat, mivel kifejeztettük a 100 méter hosszú pauszpapírt, amelynek festésével sokat dolgoztunk a hét folyamán. A legelső bábfoglalkozáson csoportokba rendeződve rövid verseket írtunk a vízzel, vízparttal kapcsolatban. Ezeket a „hullámok” között adtuk elő, a saját magunk által készített bábokkal.

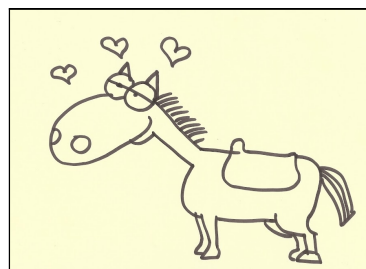
Végül **drámajáték** következett. **Livia néni** és **Ildikó néni** vezetésével megszületett a színdarabunk, amelyet az egyik táborlakó, **Szabó Dániel** fogalmazása alapján állítottunk össze.

Az előadás *A Szálkai tó legendája* címet kapta. Az első drámafoglalkozásokon csoportokban szituációkat alkottunk megadott témákra. Ezeket is előadtuk a búcsúesten.

Ebéd után főpróbát tartottunk. A délelőtti foglalkozásokon elpróáltakat összekapcsoltuk, és megbeszéltük, hogy a költő-iskolában született versek közül, ki melyiket adja elő az este során. Így sikeresen kialakult a végleges produkció. Nemsokára megérkezett vendégünk, **Weisz Béla**, aki érdekes előadást tartott nekünk. Ezután még azt is bemutatta, hogyan lehet pár vonalból egyszerű, de nagyszerű karikatúrákat készíteni rövid idő alatt. Emlékként hazavihettük belőle a kedvencünket.

A hullámok a közönséget is "elárasztották."

Ezután kezdetét vette az előadás, melynek helyszíne a rögtönzött **Pajtaszínház** volt. A nézők sorai között a szülőkön, testvéreken, hozzátartozókon kívül jelen volt még Baka István testvére, **Baka Zsuzsanna**, lánya, **Baka Ágnes**, **Orbán György** előadóművész, **Weisz Béla** és kislánya, **Dorka**. Az előadás jól sikerült, a nézők igazán élvezték.

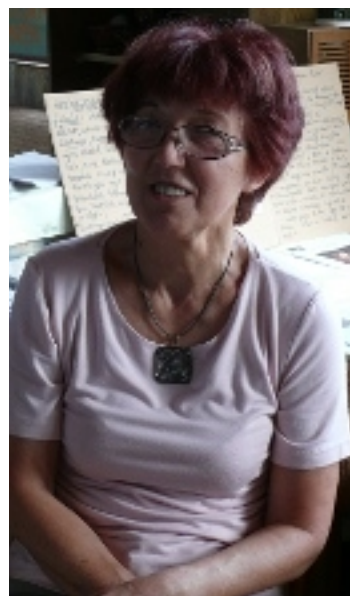
A műsor után minden szorgalmas táborlakó megkapta könyvjutalmát. Majd kihirdették azoknak a feladatlapoknak az eredményeit, amelyeket a hét során kellett megoldanunk.

Keszthelyi Boglárka édesanyja is meglátogatott minket, aki gitározott és énekelt velünk. Már az első dal közben elpityeredtünk, mivel szomorúak voltunk, hogy véget ért a tábor.

Az este több meglepetést is tartogatott számunkra. **Dobcsányi Laci** bácsi jóvoltából ellátogatott hozzánk **ifj. Tövisháti András**, aki megzenésítve előadta Baka István *Hat tyúk* című versét.

Talán a legszebb meglepetés mégis az volt, hogy **Andrea néni** egy „rejtvényt” készített számunkra, a neveink hiányzó betűiből. Végül a következő mondat lett a megfejtés:

„Szálka nem szálka a szemünkben, immár szívünkben lakozik.”

Baka Zsuzsanna

--- KÖSZÁLÁSAINK --- KÖSZÁLÁSAINK --- KÖSZÁLÁSAINK ---

GRÁBÓC

GYŰJTSD A PIROSAT, MELLŐZD A FEKETÉT!

A **harmadszorra** megrendezett Baka István Alkotótábor **harmadik** napján, **három** km-es gyalogtúrával jutottunk el a festői szépségű grábóci Szerb Ortodox Kolostorba.

A perzselő napsütésben igencsak elfáradtunk, mire megérkeztünk. Ám érdemes volt megtenni ezt a kis kirándulást, mivel magával ragadott minket e hely.

Belépve a kolostorba, gyönyörű látvány tárult elénk, melynek lebilincselő történetét Krisztina nővér ismertette meg velünk. Többször lerombolták a templomot, ezért az évszázadok során sokszor lett újjáépítve, más szóval rekonstruálva. Ma már nem az eredeti helyén található, hanem néhány méterrel arrébb. Ha felnézünk a mennyezetre, egy függő láncot láthatunk. Minden kolostorban van egy csillár, ebben azonban különös módon nincs. Ennek oka, hogy az építések során a csillár a földön hevert, és minden munkás elrakott magának egy-egy kristályt róla, szuvenírként. Belső falát szentképek díszítik. A szentélyt a hajótól elválasztó képfalat ikonosztáznak nevezik. Fából készült, és ezüsttel van bevonva.

Krisztina nővér kellemes meglepetést okozott nekünk jó humorérzékével. Vidám és vicces történetekkel is szórakoztatott bennünket. Ezek közül idézünk néhányat:

„Nem volt mit ennünk, ezért Istenhez fordultunk segítségért, aki meghallgatta imánkat, és másnap almát küldött nekünk. Mikor már a harmadik napon is almákkal ajándékozott meg minket a Mindenható, már úgy fohászkodtunk, hogy »ne küldj, Istenem, többet!«”

Ebből azt tanulhattuk meg, hogyha bármi gondunk van, forduljunk Istenhez, és Ő majd segít. A szerzeteseknek böjtölniük is kell, ami elsőre nem tűnik túl kellemesnek, de a nővér ezt megcáfolta:

„Teli hassal amúgy sem lehet imádkozni, én legalábbis ilyenkor csak ásítózom és vakarózom.”

Krisztina nővér végezetül arról beszélt, hogyha a mennyországba szeretnénk jutni, minden nap kell valami apró jó cselekedetet tennünk. Ezekért piros pontok járnak, ugyanúgy, mint a rossz cselekedetekért fekete pontok. A pontokat zsákokba gyűjtjük, és rajtuk áll, hogy melyikben lesz több.

Grábóci látogatásunk után az egész tábor ebben a hitben élt. Azóta is minden táborlakó arra törekszik, hogy minél több piros pontot gyűjtsön, minél több jót cselekedjen.

Mivel a táborban a költészet terén is bontogathattuk szárnyainkat, gondoltuk, írunk erről a látogatásról is egy verset, limerick formájában:

*Volt egy nővér, neve Krisztina,
Azt mondta, mindig segít egy ima.
Hogyha akarsz, jó lehetsz,
Mennyországba így mehetsz.
Gyűjtsd a pirosat, úgy biza'!*

2012. augusztus 13.

Hús Luca és Elblinger Éva

SZÁLKA

Szerdán délután elindultunk a Szálkán élő **Tövisháti** művészcsalád otthonába. **Tövisháti András** és **Tövisháti Béla** szobrász-restaurátorok és ifj. **Tövisháti András** népzeneész, népi hangszerkészítő munkáit láttuk.

Ifj. Tövisháti András

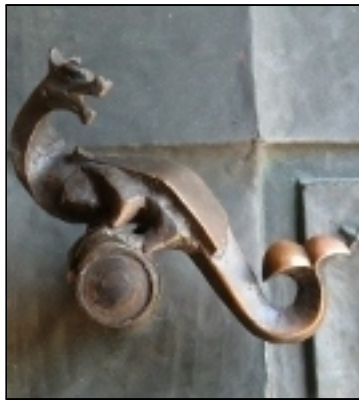
Házigazdánk minden általa készített hangszerét meg tudja szólaltatni. A koncert után vásároltunk néhány kisebb darabot, majd megnéztük a szobrokat és a falusi udvartartást: kiscicát, fürjeket, pónit és az Erdélyből származó édesanya szötteseit.

*A Szálkai tó vize fantasztikus, nem csoda, hogy megírtuk és eljátszottuk **A Szálkai tó legendáját**.*

SIMONTORNYA

RÁCEGRESPUZSTA

SZEKSZÁRD

Orkesztikai mozdulatok

A Német Színház homlokzatán

Farkas Pál Babits-szobránál. Kézfogás

Kis Kovács Gyula Babits-szobra

A Petrits Mézeskalács Múzeumban

ÍGY ÍRTUNK MI

SZABÓ DÁNIEL

A SZÁLKAI TÓ LEGENDÁJA

Élt egyszer egy erdőben egy hatalmas, hétfejű sárkány. Mikor haragos volt, elment a közeli faluba, és sorra döntötte le a házakat.

Egyszer katonák vették körbe a falut, és a sárkány nem tudott betörni. Mérgében egy medret kapart, melynek közepéből forrás tört fel.

Másnapra a falu mellett egy tó vize csillogott. A vitéz Szálka János elment, hogy megvívjon a sárkánnyal, hogy örökre megszabadítsa a falut.

Úgy megsérült, hogy az utolsó levágott fej után maga is holtan zuhant a tóba a szörnyeteggel együtt.

Az emberek megsiratták, és tiszteletére a tavat Szálkai tónak nevezték el.

* * * * *

TÁBORI INDULÓ (közös szerzemény)

Napfény járja át a szívem újra,
Csak tíz bőröndöt hoztam a táborba.
Újra érzem a szálkai lázat,
Szekszárd várhat, míg vége a nyárnak.

Nyár van, a tábori szobában
Kilencen vagyunk az ágyban,
S már lesben áll egy lányka
Attilára várva,
Szinte felfal a szemével – ajajaj.

Nyári dallam járja át a szívem,
Szálkai napfény égeti a testem.
Harmadszorra Baka tábor
Jó lenne itt egész nyáron.

Nyár van, nyár van,
A tűző napsugárban
Eszünk, iszunk, mulatunk,
De nem a mi szobánkban.

Azok a boldog szép napok ég veled!
Drága telefonom, mit kezdek nélküled?

És most a köszönet,
Hogy a tábor meglehet.
Köszönjük Tünde néni!
Hála Áginak,
Hogy harmadszorra velünk tart,
És mindig segít nekünk, hogyha kérdezünk,
És a tanároknak,
Akik tanítottak!
Nagyon hálásak vagyunk!

* * * * *

AUTH ZSERALDIN

S

A kígyó olyan mint a sikló,
S alakban csúszik, minden hova siklik.
Erdő mélyén barangol, mindig is csak
csatangol.

Röppenő fecskét,
Láttam a réten,
Felhők közt szállva,
Táncolt ő nékem.

* * * * *

HÚS LUCA

Talán mindig boldognak kéne lennem.
Igen, biztosan ezt kéne tennem!
Hiszen már az is nagy boldogság,
Hogy este ehetek vacsorát!

Én nem csak akkor tudok örülni,
Ha a pénzben el tudok merülni.
A legszürkébb napon is van dolog,
Amitől az ember mosolyog.

Van egy kígyó, Szú
Szegény mindig szomorú
Nem eszik, nem iszik, csak sír
Bármit mondasz, az neki nem jó hír.

Szép állat a medve,
Mindig jó a kedve.
Hasa kerekedve,
Szép állat a medve.

* * * * *

HÚS LUCA és ELBLINGER ÉVA közösén írt versei

A boldogság nem csak álom,
Keresnem kell, s megtalálom.
A csokimban lelem azt meg,
Édes élet, de szeretlek!

Aki tényleg gazdag ember,
Nem a pénzre éheznek.
A boldogság csak a szívben,
Csakis ottan létezik!

Nem volt ihlet
a vershez tegnap a tábori este.
Fürdőben született
meg a tegnapi vers.

Egy szép állat vagyok
Arcom mindig ragyog
Napokig alhatok
De szép állat vagyok

LUCA és ÉVA egyéb SZÉP ÁLLATOS versei

Szép állat a tyúk
Kimondottan rút
Hazudtam egy jót
Szép állat a tyúk

Szép állat a veréb
Üldözi egy véreb
Utálja a verést
Szép állat a veréb

Szép állat az angolna
Felkiált, hogy: angol, na!
Zongorát is hangolna
Szép állat az angolna

Szép állat a giliszta
Kimondottan girizda
De ruháját kihízta
Szép állat a giliszta

Szép állat a barom
Megette a karom
Ezért írom dalom
Szép állat a barom

Szép állat az elefánt
Egy szobát épp
telehányt
Engem mindjárt
beleránt
Szép állat az elefánt

Szép állat a hal
Semmit meg nem hall
Nem egy túl jó dal
Szép állat a hal

Szép állat a márna
Hagyjál békén már, na!
Tessék itt egy párna
Szép állat a márna

Szép állat a rozmár
A poroltót hozd már
A rizs odakozmál
Szép állat a rozmár

Szép állat a pónika
Meghallgatja Mónika
Kedvence a ropika
Szép állat a pónika

Szép állat az őzike
Az ebédet főzik-e?
Kedvencem a tűzike
Szép állat az őzike

Szép állat a légy
Rosszat sose tégy
Nagyon sok bort végy
Szép állat a légy

* * * * *

VEREBI RÉKA

Az S olyan, mint a kígyó,
Össze-vissza kanyarodó.
Nincsen karja se lába,
Pedig az minden vágya.

A bolhát mindenki csúfolja,
Mert O alakja van, és apróka.
De ez őt nem érdekli,
Ez vidáman énekl:
Én vagyok a kicsi bolha,
Nem érdekel, aki szólna.

SZABÓ PÉTER

AURORA TITKA

Közel a hajnal hűvös kezét nyújtja.
Vigyázz! Lassan testednek fonódik ujjá.
Piros a tó vize,
Vöröses lelkének hatalmas nagy búa,
Gondolkodom vajon ki lehet megbántója.
Majd egyszer csak a piros pompa megszűnik,
S a horizont vonalából arany korong emelkedik.
S ím a hajnal hozzám szól:
Lágy hangja gyengén simogat,
Elhaló hangon mormolja nékem:
Mit teremtek az csak boldogtalan!
Hirtelen fény önti el a helyet,
A színek váltakoznak majd a harmatcseppek halkan
lehullanak.
Menekül a hajnal távolodik szépen,
S én ezt csak nézem mily élet ez itt mélyen a tó
medrében.

* * * * *

Részlet a tábori könyvtárból

VENDEGEINK VOLTAK

**„AZT SZERETNÉM, HA NEM NAGYON LENNE KÉZZELFOGHATÓ
KÜLÖNBSÉG AZ ÍROTT ÉS A RAJZOLT DOLGOK KÖZÖTT...”**

Beszélgetés **OROSZ ISTVÁNNAL**

Hegedűs Vanda: Tudjuk, hogy Ön animációs filmrendező, grafikus és író is egyben. Egyformán fontosak ezek a tevékenységek Önnek, vagy ez időszakonként változó?

Orosz István: Az újságírók nagyon egy húron pendülnek, mert az előbb a televízióból az a szimpatikus riporternő pontosan ugyanezt kérdezte. Most megpróbálok valami mást válaszolni, hogy ne legyek unalmas. Az az igazság, hogy olykor egyformán fontosak, olykor nem. Az ideális az, ha mindig az a fontos az ember számára, amit éppen csinál. Tehát amikor rajzfilmen dolgozom, akkor azt szeretném, hogy a rajzfilm legyen a legfontosabb. Olykor sikerül elérnem, olykor pedig alig várom, hogy befejezhessem már azt a rajzfilmet, hogy ahhoz a másik fontos dologhoz, a grafikához – vagy valamihez, amit elkezdtem, és folytatni szeretnék –, visszatérhessek. De ha nem akarom elviccelni a kérdést, azt mondom, hogy ezek között nincs olyan nagy különbség. Tulajdonképpen a rajzfilm is csak egy megmozduló grafika. Amikor írok valamit, akkor nem vagyok olyan messze a filmszínálástól, mert ahhoz is kell írni, ott is meg kell írni a forgatókönyvet. Vagy amikor rajzolok, gyakran megpróbálok szavakban elképzelni, hogy mi az értelme, mi a jelentése annak, amit lerajzolok, tehát a dolgok valahol nagyon egy húron pendülnek. Amikor írok, igyekszem olyan stílusban írni, ami hasonlít a rajzaimhoz. Egyrészt olyan tárgyakat választok,

H. V. *Van egy plakát, amelyet sokan ismerünk, mert az elmúlt napokban beszélünk róla: KÁDÁR (MA LENNE 100) ÉS A KÖLTÉSZET cím alatt utalás Nagy Gáspár Öröknyár c. versére. Mennyire fontos egy művésznek, hogy a politikát ábrázolja a mai világban?*

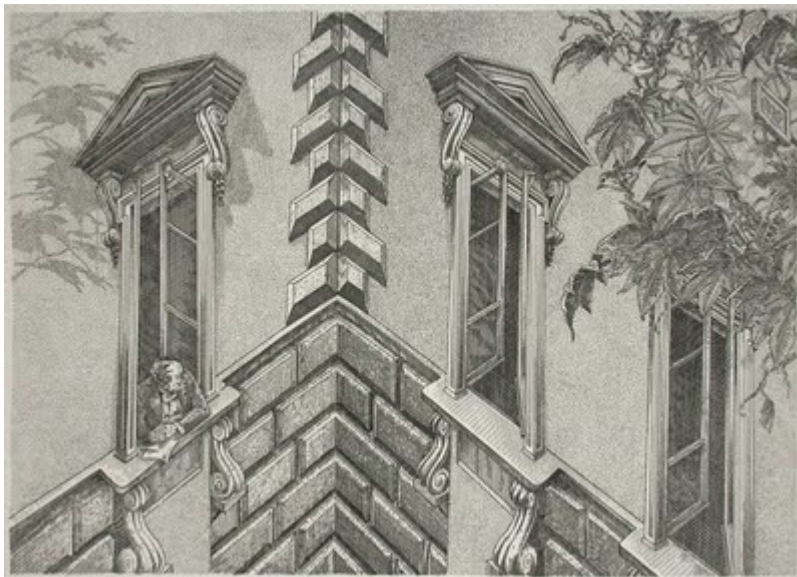
O. I. Nem is a művésznek, hanem a világnak fontos a politika. Azt vettem észre, hogy ha olyan rajzot csinállok (vagy bármit, ami egy picit kapcsolatos a politikával), arra valahogy mindenki odafigyel, de ha nincs semmilyen kapcsolata a politikával, akkor meg

H. V. Mikor volt fontosabb ez a fajta ábrázolás, a rendszerváltás előtt vagy után?

H. V. Nos, hogy egy kicsit a versekről is beszéljünk: azt a felfedezést tettem, hogy a versei és a képei között van valami hasonlóság. Nincs bennük „fix pont”. Például a Sarokház – ha egyik szemszögből nézzük, másmilyennek látjuk, mint egy másikból, s a Valaki című versében is ez tapasztalható.

O. I. Örülök annak, hogy ezt észrevetted, tulajdonképpen ez az, amire az imént próbáltam célozni, hogy nem nagyon érzek, illetve azt szeretném, ha nem nagyon lenne kézzelfogható különbség az írott és a rajzolt dolgok között. Ha ezt tényleg észrevetted, akkor ezért borzasztóan hálás vagyok. Talán azt is láttad, hogy próbálok olyan verseket írni, ahol magának a versképnek is van jelentősége. Úgynevezett képversek ezek, vagy olyan szempontból kettős jelentésű versek (s ebben hasonlítanak a rajzaimra), hogy többféleképpen lehet olvasni őket. Ha vízszintesen olvasod a

verssorokat, akkor is értelme van, de ha összeolvasod a sorok kezdőbetűit – ezt nevezik görög szóval achrosztikonnak – akkor kijön egy másik jelentés. Az előbb ugye beszéltünk az anamorfózisokról. Ez egy kicsit ugyanilyen archaikus jellegű dolog. Ezekkel a versjátékokkal is akkortájt kezdtek foglalkozni, a legizgalmasabb achrosztikonokat abban az időben írták, többek között például az a Balassi Bálint, akinek az Esztergomba rejtett képét vetítettük. Tehát olyan nagyon sok újdonság nincs a nap alatt. Szeretném ezeket felújítani, kicsit saját képemre formálni...

Sarokház

H. V. *Az Álom az álomban című versébe saját álmát is belefoglalta, vagy az teljesen kitalált dolog?*

O. I. Őszintén szólva nem emlékszem már nagyon pontosan a körülményeire – azt hiszem, ez inkább csak egy formai játék volt, illetve, ha jól emlékszem az *Álom az álomban* egy Poe-idézettel, egy Poe-mottóval kezdődik, tehát tulajdonképpen azt, hogy álmok rakódnak egymásra, és kvázi álmok dobozolódnak egymásba, több költő kipróbálta már. Azt is mondhatnám, hogy ez egy költői közhely, amivel sok mindenki

megpróbálkozott, s én csak Poe-t megidézve szerettem volna ezzel játszani.

Baka Tünde: *Borghesnél megjelenik a szembefordított két tükör képe. Önala viszont ez visszatérő rémálom. Ebben az Álom az álomban című versben is szerepel két szembefordított tükör; sőt, amitől igazán intenzív lesz: hinta libeg közöttük. Van köze ennek a rémálomhoz? Vagy itt a két tükör nem olyan szörnyű, csupán csak segít a fantáziát megindítani, a hullámozást, a dolgok megsokszorozódását előidézni? Azt, hogy „nincs fix pont”, ahogy Vanda mondta.*

O. I. Úgy emlékszem vissza, hogy amikor ezt írtam, olyan rémségesen szörnyű állapotban nem voltam, hogy rémálom legyen. Valószínűleg én inkább nem... Ha már valamiféle művészeti előkép volt benne, nem irodalmi, hanem inkább képzőművészeti. Elég sokat foglalkoztam a tükrök szerepével a képzőművészetben, legelsősorban Velázqueznek a *Las meninas* (Az udvarhölgyek) című képével meg Van Eycknek az *Arnolfini házaspár* című képével, ahol mindenütt a tér hátsó felében elhelyezett tükör, s a tükörben szemből és hátulról megjelenő dolgok adják a látványt. A *Las meninas*-ban olyan területekre lehet a tükör segítségével belátni, ahová amúgy nem lehetne a képen. Tehát ilyen ügyekre asszociálhattam én, amikor az egymással szembefordított tükrökről írtam azt a verset.

B. T. *Tudok akkor egy képet javasolni: a szekszárdi Babits-házban van egy nagyon nagy paraván, amelynek az az érdekessége, hogy a hátulján lévő képeket a látogatók csak egy bizonyos pontból, tükörből láthatják. Tükörfal előtt áll.*

O. I. Megnézem egyszer, köszönöm szépen.

H. V. *Úgy hallottuk, hogy sokat utazik. Változtatott ez a művei témáin, vagy más szemszögből nézte ezek után a dolgokat?*

O. I. Igen, de azt azért nem lehet olyan nagyon pontosan tudni, hogy egy utazás vagy egy csavargás mennyire változtatja meg az ember látásmódját. Az biztosan igaz – és azt mindig szerettem –, hogy

az utazásoknak a közvetlenebb lecsapódása nem a rajzolás, nem a képzőművészet, hanem inkább az írás. Útközben sokkal többet foglalkoztam írással, akár verssel, akár naplójegyzetekkel. A rajzolás valahogy lassabban érik meg, később csapódik le, ha egyáltalán.

Nem biztos, hogy mindig pontosan utána lehet keresni, mert azt hiszem, én egy kicsit áttételesebb vagyok... Az impresszionista festők voltak olyanok, hogy elutaztak valahova, s akkor ami ott megjelent, azt rögtön első szándékból lefestették. Velem ez nagyon régen fordult elő.

H. V. *Úgy tudjuk, hogy nagyon elfoglalt ember, de mégis szakított ránk időt. Minek köszönhető ez?*

O. I. Egyrészt csupa jót hallottam erről a zseniális társaságról, és kíváncsivá váltam, meg két nagyszerű ember, Tünde és Andi szóltak, hogy jöjjenek el ide. Jöttem, és nem bántam meg.

Ferencz Attila(?): *Azt a fából készült „3D-s” képet mennyi idő alatt lehet megcsinálni?*

O. I. Filmen láttátok? Az nem 3D-s igazából, csak annak látszik. Ott csalás van, ugyanis a fából készült kép úgy készült, hogy én lerajzoltam, kiválogattam a fákat, s utána megkértem egy asztalos barátomat, hogy készítse el nekem. Abból most már van több, mint tíz darab. A legelsőt még megcsináltam én, fűrészelttem meg kalapáltam, meg szögelttem, meg ragasztottam, de aztán a többit valaki más csinálta. Az első, az nem olyan nagyon hosszú idő... Nehezebb dolog papíron kitalálni, mi hogy álljon össze, aztán amikor már csinálja az ember..., szerintem már meg lehet csinálni egy délelőtt alatt.

Szabó Péter: *Ön egyszerűen elhatározta, hogy jó lenne valamit készíteni, vagy pedig valami megihlette: egy hely, egy tárgy vagy bármi, amiről beugrott Önnek, hogy egy ilyen tárgyat készítsen?*

O. I. Az az igazság, hogy ennek elég sok előzménye volt. Majdnem mindegyik megvan, megvolt már nekem, vagy ilyesmiket csináltam rajzban. Volt már egy hosszú sorozatom, és elég profánul kezdődött, hogy ilyen fatárgyakat csináljak. Nálunk ugyanis két-három éve volt egy tetőcsere a házban, és ezek a lécek, amelyekből összeraktam, cseréptartó tetőlécek. Néhány darab tele szögekkel felszabadult. A fele fenn maradt a padláson, a másik fele meg kikerült az udvarra. Ami kikerült az udvarra, és egy-két telet végigélt, az szépen megfeketedett, ami meg fenn maradt a padláson, az megbarnult. És ehhez már csak kellett vennem néhány friss, majdnem fehér tetőlécet, és a háromféle színűből lehetett úgy összekalapálni a dolgokat, hogy ez a térhatás kijöjjön. Ez véletlen volt, illetve az nem véletlen, hogy tetőcsere volt nálunk, hanem az véletlen, hogy megmaradtak ezek a fák...

Sz. P. ... s ilyen egyszerű dologból is lehet művészet.

O. I. Tulajdonképpen lehet. Hallottad már azt a kifejezést, hogy Op-Art? Ez az ötvenes évek végén, a hatvanas években, Amerikában kialakult művészeti ág volt, az akkor készült, tulajdonképpen szemetekből, konzervdobozokból, rossz autógumikból összeeszkábált dolgok. Akkor majdnem hogy a szemétre valók voltak, most meg milliókat fizetnek érte a múzeumok. Tehát a nem nagyon értékes dolgokból is össze lehet rakni ...

Orosz Andrea: *Vagy hogy egy még egyszerűbb dolgot mondjunk, volt egy Joseph Beuys nevű alkotó, aki néhány kiló disznósírt állított ki a kiállítóteremben, és a takarítónők néhányszor eltakarították, mielőtt felvilágosították őket. Úgy hogy furcsa dolog a művészet.*

B. T. *Tolnai Ottó interjúregényének az a címe, hogy Költő disznózsírból. Ez erre rímel.*

O. I. Igen, bár ebben a dologban lehet még más utalás is, ugyanis 1952-ben talán, amikor a Magyarországot akkor irányító kommunista párt főtitkára egy bizonyos Rákosi Mátyás nevű férfi volt, a nép mindenféle nagyon nagy felajánlást tett a hatvanadik születésnapjára. Akkor fordult elő, hogy a kirakatokban különféle anyagokból, például disznózsírból is megcsinálták a portréját, hogy ezzel is jelezzék a határtalan tiszteletüket.

H. V. *Gyermekeként is úgy tervezte, hogy ezzel fog foglalkozni? Akkor is ilyen művészlélek volt?*

O. I. Az az igazság, hogy gimnazista koromban legjobban a színjátszással szerettem foglalkozni. Tulajdonképpen az irodalom jobban érdekelt, mint a rajzolás, csak valahogy akkor olyan volt a világ, hogy úgy tűnt nekem, nem mehetnék olyan egyetemre, ahol irodalommal foglalkozhatnék. De volt az a külvárosi, nem nagyon ismert főiskola, az Iparművészeti, gondoltam, azt megkockáztathatom, mert oda mindenkit fel szoktak venni, oda felvesznek politikai háttértől függetlenül is embereket. Azért mentem oda, azon belül arra az úgynevezett tipográfika szakra, mert ott illusztrálással, színházplakátokkal, ilyesmikkel lehetett foglalkozni, tehát olyan ügyekkel, amelyek kapcsolatosak az irodalommal, hogy ne nagyon távolodjam el tőle.

Sz. P. *Tulajdonképpen akkor egy kisvárosi gyerekből, bárkiből lehet nagy ember? Illetve nem bárkiből, hanem akinek önbizalma és szorgalma van?*

O. I. Egyrészt, meg szerencse is kell a dologhoz. Az, hogy az ember kivel találkozik, kivel ismerkedik össze, mikor, milyen szituációba kerül ... persze, hogy mindenből lehet bármi, én mondjuk szerettem volna futballista lenni, – nem lettem.

B. T. *Akkor azért vannak a filmekben focilabdák; itt-ott felbukkannak.*

O. I. Felbukkannak. Nem minden filmemben, de a *Vigyázat, lépcső!*-ben igen.

B. T. *S az a kisfiú...*

O. I. Az a kisfiú egy kicsit én vagyok.

B. T. *A Labirintusokban is nyilvánvaló, A kertben is, ...*

O. I. Az is persze. Poe kapcsán már utaltunk arra, hogy ha az ember nem nagyon akarja, hogy róla szóljon a dolog, akkor is róla szól.

B. T. *De például a Labirintusokban a zárójelenetben – ha zárójelenetnek hívják –, amikor mennek föl a csillagokhoz, ott perspektívát kap, s akkor már mindenkire vonatkozik.*

O. I. Mindenkire vonatkozik, de ugyanakkor az alkotó valahol mindenki is.

B. T. *Azért érdekes ez, mert az irodalomban van egy fogalom, a maszk fogalma. Főleg manapság divatos az, hogy a költő nem a maga saját nevében beszél, hanem maszkot tesz fel. Ez a maszk segít neki behozni egy csomó háttérjelentést, tehát ha például Zrínyi maszkját veszi fel, akkor az egész kort odaképzeli meg sok más dolgot, A képzőművészetben hogy van ez? Amikor először láttam a*

Rejtett arcokat, akkor arra gondoltam, hogy ezek esetleg a Ön maszkjai. De nem feltétlenül kell maszk, ugye?

O. I. Egy picit mindenféleképpen maszk. Azt gondolom, hogy amikor az ember magáról beszél, akkor nagyon zárkózott, de ha egy maszkot tesz az arca elé, akkor őszintébb. Jóval őszintébb, mert akkor azt gondolja, hogy már nem magáról beszél, holott mindenki tudja, hogy az ember mindig mindent magáról mond.

B. T. *Ezt Baka István úgy fejezte ki egy interjúban, hogy „Akkor vagyok a legszemélyesebb, ha álarcot veszek föl.” Akkor van köze a Rejtett arcoknak a maszkhoz...*

O. I. Igen. Érdekes kérdés a maszk. Valószínűleg valamennyien próbáltatok már úgy elbújni, hogy egy maszkot vagy egy álarcot föltesztek. Egyszer voltam egy álarcosbálban. Sikerült úgy megérkezni, hogy mielőtt beléptem volna a terembe, feltettem már a maszkot, így nagyon hosszú ideig nem jöttek rá, hogy ki van az álarc mögött. Borzasztóan furcsa érzés: odamész a legjobb barátodhoz, beszélgetsz vele – persze próbálsz elváltoztatott hangon beszélgetni –, és egy idő után, amikor az olyan bizalmatlanul válaszolgat – holott a legjobb barátod, de hát nem ismer meg – kiderül, hogy a saját személyiséged is kezd megváltozni ezáltal, mert próbálsz tartani a rejtettséged, ugyanakkor próbálsz jeleket adni, hogy mégis te vagy az, vegye már észre, s egy nagyon furcsa állapot jön létre. Érdemes néha kipróbálni. Csak aztán nem úgy maradni.

Rotkainé Pászti Livia: *Mik a további tervei?*

O. I. Vannak olyan félig elkezdett munkák, amelyeket illene befejeznem. Sok-sok rajz tervem van, melyeket szeretnék befejezni, van egy animációs film is, ráadásul ez a bonyolultabb, mert hogy leüljek rajzolni vagy leüljek valamit megírni, abban csak az időhiány gátol. Az animációs film egy kicsit komplikáltabb, mert ahhoz egy csomó pénz kell, pályázol, de mindig kevesebbet kapsz, mint amennyiből egy filmet meg lehet csinálni, – ami nem biztos, hogy mindig baj, mert gyakran a szükség egy kicsit tömöríti a formákat, s ez olykor jót tesz a filmeknek.

Az utazgatás... Én tanár vagyok amellet, hogy jövök-megyek, ami azt jelenti, hogy szeptembertől beindul egy picit rendszeresebb élet, de nem olyan nagyon tragikus. A soproni egyetemen tanítok, ahol általában egy héten csak két napot kell ott lennem. Mellette viszonylag szabad vagyok, meg még ezt a két napot is olykor-olykor el tudom rendezni – egy-két hét szünet nagyon fontos, hogy valahova eljussak. Ráadásul, ha az egyetememet is tudom képviselni, akkor el tudok „szökni” onnan. Mégis ez egy rendszerességet ad. Tehát, ha elcsavargok, akkor inkább nyaranta tudok vagy telente, amikor nincs iskola. Most éppen Mexikóból jöttem haza, úgy hogy most igazából nem is szívesen mennék el, mert illene egy kicsit az asztalnál ülnöm és dolgoznom. Apróságok vannak, de olyan nagy, távoli utazás most nincs. Valamikor ősszel el kell mennem Moszkvába, ahol lesz valami kiállításféleségem.

R. P. L. *Sokfelé járt. Melyik az a hely, ahová még biztosan vissza akar menni, mert valami miatt megfogta?*

O. I. Ha azt kérdeznék, hogy hová szeretnék legjobban elmenni, valószínűleg Itáliát választanám. Sokszor jártam Itáliában, de például nem voltam soha Urbinóban, ahol Federico Montefeltro herceg élt, és ott dolgozott Piero della Francesca. Valahogy úgy képzelem, hogy ez szép hely lehet.

B. T. *Ő volt az a félarcú herceg, akit mindig csak profilból lehetett festeni?*

O. I. Igen, ő volt. Egy szerencsétlen ember, akinek valahogy lecsapták a fél fejét, de utána óriási mecénása lett a képzőművészeteknek. Az az igazság, ha jó könyvet olvas róla az ember, akkor kiderül, hogy nagyszerű, zseniális ember volt, aki élt-halt a művészetek pártolásáért, ha rossz könyvet, akkor kiderül, hogy álnok gazember volt, aki azon törte a fejét, hogy hogy lehetne a többi

városállam vezetőjét meggyilkolni, s elfoglalni azokat az államokat. Ezek a reneszánsz férfiak eléggé kétarcúak voltak – ő speciel nem, mert csak az egyik fele volt meg az arcának.

Korsós Gergő: *Munka vagy kikapcsolódás céljából szokott inkább utazni?*

O. I. Majdnem mindig munka. Munka, de oda, Olaszországba szívesen mennék el kikapcsolódás-ügyben.

B. T. *A blogokat nézegetve azt tapasztaltam, hogy munkaügyben megy, de egészen más dolgokat is megfigyel, és meg is fogalmazza a látott dolgokkal kapcsolatos asszociációit. Sőt, itt előtérbe kerül a humor.*

O. I. Ha már elutazik az ember valahova, nyilván nem csak a munkaügyeit intézi.

B. T. *Nagyon tetszett a moszkvai Megváltó Krisztus Székesegyházban a kék otthonkában lévő 'zsensina' (magyarul = asszony) megfigyelése, aki úgy takarít, hogy húz három mozdulatot a felmosóruhával, majd odaér egy ikonhoz, amely előtt keresztet kell vetnie, tehát megáll, keresztet vet...*

O. I. és meg kell csókolnia...

B. T. ... és megint három mozdulat, és így tovább. Megjegyezte, hogy „nem éppen sztahanovista tempó”...

Ki fordította a kozák Szirkó Atamánnak és katonáinak a levelét a török szultánhoz? Magyarul, ékes, gyönyörű, mai magyarsággal...

O. I. Én fordítottam, de azért az nagyon áttételes fordítás, mert nem tudok kozácul – oroszul se nagyon. Csináltam a Google fordítóval egy nyersfordítást, meg ismertem Apollinaire-ét. Apollinaire készített arra egy remek változatot, de az sem fordítás volt, hanem egy Apollinaire-átköltés.

Egy másik vers, amelyet most fordítok Alekszander Bogdanov verse, aki sakkjátékos és nagyszerű tudós volt. A vers arról szól, hogy egy marslakó leszáll a Földre, összetörik az űrhajója, így végleg itt kell maradnia ezen a szörnyű bolygón. Most ezzel a Bogdanovval foglalkozom mint irodalommal. A sakkozós filmet megnéztétek?

O. A. *Kicsit nehéznek tartottuk gyerekek számára, de a politika és a történelemhamisítás apropója miatt jó lenne, ha beszélne róla egy keveset.*

O. I. Csináltam nem olyan régen egy animációs filmet, amely tulajdonképpen csak egy sakkparti rekonstruálása volt. A Szovjetunió megalapítója, Lenin sakkozott ezzel a Bogdanov nevű pasassal, a tudóssal. Ezt a partit rekonstruáltam egy sakkjátszmában. Ehhez tartozott egy híres fénykép. Régen szokásban volt, hogy amikor kiderült, valaki politikai okok miatt nemkívánatos ember, akkor azt eltüntették a színről fizikailag is – ami még csak hagyján –, de még a fényképekről is leretusálták. Egy ilyen fényképről is szól a film, ahol egyre inkább fogynak a nézők Bogdanov és Lenin körül, akik ezt a sakkjátszmát játsszák. És végül Bogdanov nyert. A film különben elég unalmas. Annak érdekes, aki jól tud sakkozni, tehát követni tudja a lépéseket, és örülni tud egy szép fordultnak a táblán.

Ki tud sakkozni a társaságból? 1-2-3-4-5-6-7... remek. Ki az, aki nagyon tud? Ki az, aki például sakkegyesületben játszik?

Sz. P. *Van egy barátom, aki játszik.*

O. I. Milyen játékokat szerettek játszani?

Gyerekek: *Focit, kézilabdát, kosárlabdát, színjátszást. Én úszni járok...*

O. I. Ebben a tóban úsztál már?

X Y. *Igen, ma voltunk.*

O. I. Mély ez a tó?

Sz. P. *Nem nagyon, de hirtelen mélyül.*

B. T. *Elszaladt az idő. Úgy tudom, vendégünk 9 órakor indulni szeretne, mert hosszú út áll előtte. Egyszer talán még úgy hozza a sors, hogy találkoztok, és folytatjátok, ahol most abbahagyjátok. Mindenki nevében megköszönjük ezt a nagyon szép estét. (Vastaps)*

O. I. Én is köszönöm. Ezt a fantasztikus újságot hol tudom majd elérni?

H. V. *Elküldjük, ha készen lesz.*

(Szálka, 2012. július 18.)

„A TÖBBNYELVŰSÉG TAPASZTALATA NAGYON FONTOS”

Beszélgetés **SZABÓ T. ANNÁVAL**

Verebi Réka: *Az interneten nagyon sok információt olvastunk Önről. Ezzel az interjúval új dolgokat szeretnénk megtudni. Az első kérdésünk az lenne, hogy kislánykorában mi volt a kedvenc meséskönyve.*

Szabó T. Anna: Egy nagyon furcsa, *Tündérmesék* című meséskönyv volt. Azóta is keresem. Egy de Ségur nevű nő írta, aki hercegnő volt [Comtesse]. Bukarestben vagy Kolozsváron adták ki⁴, s azóta sem találok sehol az interneten. Olyan, mintha nem is létezett volna. Volt benne egy *Medvefiú* című mese és sok tündérruha-mese, ami nagyon mély hatást tett rám. A másik könyv, amelyet nagyon szerettem, egy mesegyűjtemény volt, a *Nagyapó mesefája*, abból olvastak nekem. Volt egy dédnagymamám, akit azért láttam varázslatosnak, mert egyrészt nagyon öreg volt, másrészt nagyon furcsának tűnt, mert nem tudott mozogni, mivel a fél oldala lebénult. Ült az ágyon, és semmilyen más kapcsolatban nem voltunk, csak beültem hozzá, és azt mondtam, hogy „*Dédi, olvasd nekem ezt, meg ezt!*” És dédi elolvasta. „*Még egyszer!*”. Megint elolvasta. Volt, hogy egy mesét hatszor-hétszer vagy tíz-tizenkétszer is elolvasott egy este. Nem is este, bocsánat, délután, mert este a nagymamám olvasott. Amikor dédi a nagymamámékkal élt, és én náluk voltam, mindig ő olvasott nekem. Soha senki nem volt hajlandó azóta sem tizenkétszer elolvasni ugyanazt a történetet. Nagyon szerettem Móra Ferenc *A didergő király* című meséjét. Ezt nagyon sokszor elolvastattam a dédivel. Úgyhogy ez az a két mesekönyv, melyeket azóta is nagyon szeretném megszerezni – érdekes módon nincs meg nekem egyik sem. Ha valaki látja ezt a *Tündérmesék* című könyvet, az hívjon fel, vagy írjon nekem egy e-mailt!

Korsós Anna: *Volt-e kedves gyermekverse vagy mondókája?*

Sz. T. A. Biztos, hogy volt... Mondóka sok, például egy kiszámoló. Nagyon szeretem a rigókat,

⁴ Ion Creangă Könyvkiadó, Bukarest

Szabó T. Anna mesél a táborlakóknak a könyveiből

ezért ez az elég ostoba mondóka volt az egyik legkedvesebb mondókám, mert nagyon szerettem a rigóéneket:

*Etyem-pettyem pityalára,
Szól a rigó kiskorába.
Hess, hess kismadárka,
Szállj a rózsafára!
Ingó-bingó rózsa,
Te vagy a fogócska! ⁵*

Az egyik első versem is a rigó énekéről szólt.

Nagyon sok verset szerettem, de leginkább Szabó Lőrincet olvastak nekem gyerekkoromban, vagy mondtak fejből. Petőfit is sokat. Kedves mondókám sok van még, s például azok is újraéledtek, amelyeket a gyerekeimnek elmondtam.

V. R. *Sűrűn forgattuk és nézegettük itt a táborban a Kerge ABC című verseskötetet. Azt szeretnénk kérdezni, hogy hogyan osztották fel egymás között a betűket és az állatokat.*

Sz. T. A. Nem én osztottam be, hanem a kiadó adott betűket. Szerencsém volt, mert a könnyebb betűk jutottak nekem, ámbátor azért nekem is volt például az **X** meg az **LY**, amelyek nagyon cselesek, mert velük egyáltalán nincsen állat. Azt hiszem, még egy olyan betű volt, amit ki kellett találni, az **Ú**. Nahát, azzal sincsen állat, legalábbis nem tudok róla. Tóth Kriszta erősen méltatlankodott, hogy neki jutott a **Q** meg a **Y**. Azt hitte, hogy nincs az **Y**-nal állat, de egy szerelő

⁵ A folytatása: *Ádám, Éva kertben voltak, / Madarat fogtak. / Hányat fogtak? / Mondd meg te!*

mondta neki, hogy van, a Yorkshire terrier. Végül a Csimota és a Magvető Kiadó adta ki a könyvet, de a Csimotáék találták ki az egészet, így ők osztották ki a betűket az elején.

K. A. *Alakult-e ki baráti kapcsolat a közös munka során?*

Sz. T. A. A baráti kapcsolat korábbi. Varró Danival például együtt jártam sok órára az egyetemen. Volt egy nagyon kedves tanárunk, akit nagyon szerettünk: Géher István. Most halt meg nem régen. Hozzá jártunk angol műfordítás- meg versórákra, tehát Varró Danit onnan ismerem. Tóth Krisztát pedig még korábbról, mert egy időben nagyon sokan összejártunk, például Lackfi János, Vörös István... Tóth Krisztánál volt ilyen költő-összejövetel, ahol egymás verseit olvastuk minden hónapban. Tehát a baráti kapcsolat nem a közös munka során alakult ki, hanem még előtte.

V. R. *Tanulmányozta-e a kevésbé ismert állatokat, például a dzseládát, mielőtt megírta a verseket?*

Sz. T. A. Sajnos nem, pedig a dzseládáról Gerald Durrell jutott eszembe. A dzseláda egy majomféle, s nekem az eredeti elképzelésem gyerekkoromban az volt, hogy majomkutató leszek. Nem költő szerettem volna lenni, hanem majomkutató. Nem csak Gerald Durrell miatt, akit nagyon szeretek, s a könyveit, különösen a *Családom és egyéb állatfajtákat* különösen ajánlom mindenki figyelmébe. Most már hangoskönyvben is elérhető egy része. Nagy kedvenc, tényleg, minden nyáron elolvasom ezt a művet. Muszáj. Anélkül nincs nyár, hogy Gerald Durrellt ne olvasnék. Egyéb könyvek is voltak a majmokról, amelyek nekem nagyon tetszettek, a csimpánzokról és a gorillákról is. Tehát pont a dzseládát nem tanulmányoztam, de a majmokról tudtam korábbról sok mindent.

V. R. *Mi volt a mesebeli lények – például a X-nél a xinxis⁶ – ötletadója, és hogyan képzelte el ezt a kis lényt?*

Sz. T. A. A xinxis ötletadója egy Frigyes nevű óriási kandúr macska volt, aki egy időben négy vagy öt napig a felügyeletemre volt bízva. Én nem tudtam, hogy a macskák a kilincsekre felugrálva képesek kinyitni az ajtót. Most már látom, hogy az én macskám is próbálkozik, csak ő még túl kicsi hozzá. Ez a Frigyes egy kicsit ferde szemű macska volt. Minden reggel fél hatkor roppant ügyesen ráugrott a kilincsekre, majd átgyalogolt rajtunk, hogy adjunk neki reggelit. Ezért van az, hogy a xinxis is ugrál a kilincsen. Tehát eredetileg egy macskaféle lényt képzeltem a xinxisnek, egy kínai macskát, de nem szíámit, hanem valami hasonlót.

K. A. *Tudjuk, hogy műfordítással is foglalkozik. Verseket és prózát is szokott fordítani?*

Sz. T. A. Igen. Most fordítottam például egy nagyon szép, nagyobb kamaszoknak szóló regényt, amely még nem jelent meg. Egy Patrick Ness nevű angol szerző írta. Az a címe angolul, hogy *A Monster Calls*. Még nem tudom, mi lesz a magyar címe, valószínűleg *Szólít a szörny*. Arról szól, hogy egy kisfiú, aki a halálosan beteg édesanyját ápolja, egy nap arra ébred, hogy egy szörny éjszaka be akar jönni a szobájába. A szörny egy tiszafa formájában megjelenő szörnyeteg. A vele kialakuló kapcsolatáról – ha nem is barátságáról, de nagyon izgalmas kapcsolatáról – szól a könyv. Ez egy hosszabb meseregény, bár felnőtteknek is szól.

Még életemben nem fordítottam úgy, hogy sírtam közben. Most először fordult elő, hogy bizonyos részeknél egyszerűen folyt a könnyem. Nem vagyok nagyon síró, így nagyon furcsa, pedig olvastam is előtte kétszer a könyvet. A próza fordításról ennyit, hogy még megtörténik az is a műfordító életében, hogy elsírja magát a szövegen. A versfordítást is Géher Istvántól tanultam, s Lator László volt a másik mesterem.

K. A. *Melyik az a külföldi költő vagy író, akinek a műveit szívesen fordítja vagy olvassa?*

Sz. T. A. Több nyelvről fordítottam. Van például egy Clare Pollard nevű kortárs angol költőlány,

⁶ Ez az állat itt a xinxis, / ugye csinos? Pedig nincs is. / De ő nem tudja, hogy nincsen – / jön és ugrál a kilincsen!

akivel jóban is vagyunk, és nagyon szeretem az írásait csakúgy, mint William Shakespeare szonettjeit. Majdnem az összeset lefordítottam már. Az a legnagyobb vágyam, hogy a teljes szonettgyűjteményt lefordítsam magyarra. Van már nagyon sok fordítás, nem én fordítanám le elsőnek, hanem mondjuk negyvenötödszörre.

Fordítottam németből is, románból is. Kolozsváron nőttem fel, tehát az iskolában megtanultam románul. Néhány kortárs verset ültettem át románból, de azt hiszem, leginkább a Shakespeare-szonetteket szeretném lefordítani.

V. R. Szokott más nyelveken verseket írni?

Szabó T. Anna meghallgatta a táborban írt verseinket is.

Sz. T. A. Gyakorlásképpen előfordul, de nem, és nem szívesen. Angolul tudnék egyedül, más nyelveken inkább értek vagy olvasok. Álmodom egyébként. Álmomban szoktam más nyelveken írni, sőt, egyszer egy egész zenedarabot is végigálmodtam, és nagyon jól hangzott, de ébren nem csinálnék ilyet. Azt gondolom, van olyan költő, aki tud nagyon jól más nyelven verset írni, de ahhoz minimum kétnyelvűnek kell lenni, vagy abban a nyelvi közegben kell élni. Tehát ha elmennék Németországba lakni, akkor valószínű, hogy írnék magamnak németül verseket. De akit említettem⁷, a kutyarajzoló vagy farkasrajzoló El Kazovszkij például egész felnőtt életében Magyarországon élt, és mégis mindig csak oroszul tudott verset írni. Tehát valószínű, hogy magamtól is csak magyarul írnék, más nyelven csak azért, hogy gyakoroljak, mert nem bírnám ki, hogy ne próbáljam ki magam. Nem hiszem, hogy más nyelven helyt tudnék állni. A gyerekkori barátnőm például az iskolában, nyolcadikban vagy hetedikben írt verseket angolul, románul. Nagyon érdekes volt, hogy ez neki könnyen ment. Én azt gondolom, hogy ha idegen nyelven írnék, nem tudnám megítélni, hogy az mennyire jó. Csak egy nyelvben vagyok annyira otthon.

V. R. Az előbb említette, hogy Kolozsváron született. Miért tartja fontosnak, hogy gyermekei megismerjék az ottani hagyományokat?

⁷ Az interjúkészítés előtti könyvbemutató beszélgetésben, melyen minden táborlakó részt vett.

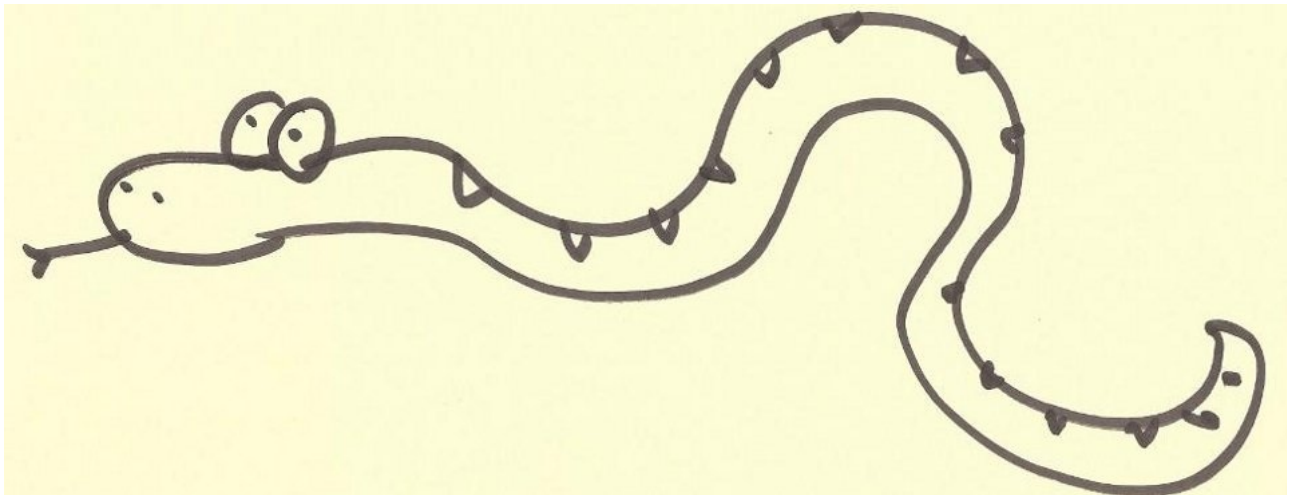
Sz. T. A. Ebben nagy mulasztásaim vannak, mert sokat meséltem nekik, de furcsa módon még nem voltunk ott együtt. Ebben közrejátszik az, hogy a férjemnek, Dragomán Györgynek – aki szintén Erdélyből, Marosvásárhelyről származik – olyan honvágya volt, amikor elkerült onnan, hogy ő, ha nem is fogadta meg, hogy soha nem megy vissza, de rettenetes nehéz volt neki magához térnie ebből az erős honvágyból vagy nosztalgiából. Lehet, hogy ez is közrejátszik abban, hogy még családdal nem látogattunk el. Én vele többször voltam Erdélyben, de a gyerekeinkkel nem, viszont mindent elmeséltünk nekik, nagyon sok diát, és mindent megmutattunk, de ezzel még tartozunk nekik. Nagyon fontos lenne, de úgysem azt ismerik meg, amit én láttam. Olyan dolgokból áll össze az embernek a gyerekkora, melyek talán nem érdekesek másoknak. Például a lakóháza előtti füves terület, amin annyit játszott, vagy annyit pattogtatta a labdát, az kinek fontos? Másnak nem annyira, pedig az is a haza része, az is a szülőföld része. Ilyen szempontból nagyon vicces, hogy régebben angolul beszélünk a gyerekek előtt, ha nem akartuk, hogy mindenbe beleszóljanak, vagy mindent megértsenek, de most már kezdenek érteni angolul, ezért néha románul beszélünk. Magunktól nem szoktunk, mert eléggé elfelejtettem a román nyelvet, de például ez is része a gyerekkoromnak, hogy három nyelv volt: a magyar (az anyanyelvem), a német (amely nagyon gyakori Kolozsváron, vagy az én gyerekkoromban még az volt), és a román, a leggyakoribb. A többnyelvűség tapasztalata nagyon fontos. Mindig mondom a gyerekeimnek. Például csak németül nézhetnek rajzfilmet. A nagymamáknál nem, de otthon csak németül. Sőt, nem bánom, ha napi egy-két órát is nézik, mert abból nagyon jól tanulnak.

Olyan kiejtése van a gyerekeimnek! És ez abból a tapasztalatból adódik, hogy az erdélyi kultúrában megszoktam, hogy nem csak egy nyelv van körülöttem.

V. R. Köszönjük szépen a beszélgetést.

Sz. T. A. Én is köszönöm.

(Szálka, 2012. július 20.)

Weisz Béla grafikusművész kilenc rajzot készített nekünk a Pajtaszínházban.

**„NAGYON FONTOS, HOGY A GYEREKEK JÓ RAJZFILMEKET NÉZZENEK,
S NE OLYANOKAT, AMELYEKBE GYILKOLJÁK, ÜTIK-VERIK,
POFOZZÁK EGYMÁST”**

Beszélgetés **Weisz Bélával**

Készül az interjú. Weisz Béla kérdezői: Verebi Réka, Elblinger Éva, Fábián Csilla

Verebi Réka: *Nagyon sok információt olvastunk Önről, a képeit is nézegettük, de szeretnénk több mindent megtudni egy interjú keretében. Az első kérdésünk: Milyen rajzfilmeket kedvelt gyerekkorában?*

Weisz Béla: Szerencsés voltam, mert amikor én gyerek voltam, rengeteg rajzfilmet nézhettünk, ezek között is túlnyomó többségben magyar rajzfilmeket. Akkoriban nagyon sok rajzfilm készült Magyarországon. A ti gyerekkorotokban, vagyis most – nevezhetlek-e még benneteket gyerekeknek? Ti lassan már kifelé jöttök a gyerekkorból... – még ugyanazokat a magyar rajzfilmeket nézitek, amelyeket én néztem gyerekként. Sajnos azonban jó ideje nem készülnek már olyan nagy számban gyermekfilmek, sorozatok, rajzfilmek, amilyenek mondjuk húsz évvel ezelőtt. Nyilván ismeritek a *Vízipók*, *csodapókok*.

Gyerekek: *Persze, az nagyon jó!*

W. B. Annak idején már én is ezt a filmet néztem. Ismeritek biztosan a *Frakk, a macskák réme* című sorozatot. Szintén több, mint húsz évvel ezelőtt készült. A *Vuk*ot láttátok-e?

Gyerekek: *Jaj, az nagyon édes!*

W. B. Nagyon régen készült. Egyszóval azt tudom válaszolni a kérdésekre, hogy ezeket a filmeket mind-mind nagyon szerettem. S az, hogy én ezeket néztem, szerettem, nagy mértékben befolyásolta azt, hogy mivel is szeretnék foglalkozni, ha nagy leszek.

V. R. *Önnek több Húsvétal kapcsolatos filmje van. Miért pont ez az ünnep tetszett meg?*

W. B. Tényleg több, a húsvéti témakört érintő filmem van. A véletlen hozta így. Tehát nem volt tudatos, hogy a Húsvétot ilyen nagyon központi témának tekintettem volna, ami a kreativitásomat és a művészi gondolkodásomat illeti. A véletlen hozta így. Akkor, amikor ezeket a filmeket csináltam, pályázatokat írt ki a Pannónia Rajzfilmstúdió. Talán hallottátok is ezt a nevet. Ma már nem létezik ez a rajzfilmstúdió Budapesten. Ezekre a pályázatokra adtam be forgatókönyveket. Főnt egy tisztes zsűri – amely számomra nagyon tiszteletreméltó tagokból állt, akiket biztosan ti is ismertek: Dargay Attilától kezdve Foky Ottóig sorolhatnám még a régi nagy rajzfilmeseket – ezeket elbírálta, azután úgy adódott, hogy pont ezeket az ötleteimet támogatták, és azt mondták, hogy nézzük meg, mi készülhet ebből. Ezek után kapott rá pénzt a stúdió, és elkészítettem a filmet.

V. R. *Harmadik kérdéstünk az lenne, hogy mivel kezdett el előbb foglalkozni, a rajzolással vagy pedig a filmművészettel?*

W. B. Természetesen a rajzolással, mert rajzolni már egy óvodáskorú gyerek is elég intenzíven szokott. Nekem most óvodáskorú gyermekeim vannak, úgyhogy tudom, ez hogy működik. A nap nagy részét rajzolással töltik otthon, s azután második helyen van csak a mozgás, a futkározás, a játék, mert leginkább rajzolni szeretnek. Ezzel én is így voltam. Óvodáskoromban elkezdtem rajzolni, azután folytattam az általános iskolában is, a gimnáziumban is. A film természetesen csak akkor kezdődött, amikor bekerültem egy olyan szakmai közegbe, ahol adottak voltak a lehetőségek a filmkészítésre. Mert amikor én elkezdtem ezt a szakmát, akkor a filmkészítés még egészen másképp zajlott, mint most. Akkor még úgynevezett trükkasztalra tették az elkészült rajzokat, és kamerával kockánként vették föl filmszalagra a rajzfilmeket. A hangosítás is egészen másképp történt. Nem voltak hangszoftverek. Nekem nem lett volna lehetőségem úgy elkezdni filmeckézni, animációt készíteni, mint ma esetleg egy tizenhét-húszéves fiatalnak, mert ma már vannak olyan rajzfilmkészítő szoftverek, amelyeket egyetlen ember is tud használni. Lehet, hogy ez nektek bonyolultan hangzik, mert nem nagyon tudjátok, mi az a szoftver, hogy mi volt az a trükkasztal, de ez ne ejtsen zavarba benneteket, mert ma szinte senki nem tudja, mi az a trükkasztal, hiszen már nem is nagyon létezik. Azt akartam ezzel mondani, hogy rajzfilmet készíteni csak akkor kezdtem el, amikor adottak voltak a feltételek.

V. R. *Ön szerint mi a hasonlóság a rajzolás és a filmművészet között?*

W. B. Mivel rajzfilmről van szó, elég sok hasonlóság van, mert mindkettőnek vagy a kézi rajz vagy a számítógéppel készített grafika az alapja. Ma már a pályakezdők legfőképpen számítógéppel készítik a filmeket. A kezdetek tehát mindenképpen hasonlítanak. Sőt egy rajznak, egy karikatúrának, egy képregénynek is lehet hasonló mondanivalója, mint egy rajzfilmnek, csak a forma más, amelyben megjelenik. De ugyanazt el lehet mondani mind a kettővel.

V. R. *Miért tartja fontosnak, hogy a mai gyerekek is nagyon-nagyon sok rajzfilmet nézzenek?*

W. B. Egyrészt egy jó rajzfilm tanulságokat hordoz magában, egy gyerek számára pedig nincs jobb, mint hogy tanulságos történeteket, mesefilmeket nézzen, mert ahogy a nevében is benne van, abból tanul. Sokkal inkább tanul abból, mint valami száraz pedagógiai módszerből, amelyben nincs benne az a fajta játékoság, ami a rajzfilmben vagy esetleg a karikatúrában benne van. Nagyon fontos, hogy a gyerekek jó rajzfilmeket nézzenek, s ne olyanokat, amelyekben gyilkolják, ütögetik,

pofozzák egymást, mert az rossz példát mutat. De egy tanulságos rajzfilm, egy barátságról, szeretetről, jóságról, kedvességről kedvesen előadott történet mindig jó szerintem, és építi a fiatalabb generáció lelkét.

V. R. *Mielőtt elkészít egy filmet vagy egy rajzot, szokott kutatómunkát végezni?*

W. B. Persze, minden film előtt. Fel kell térképezni azt a közeget, amelyről beszélni akarunk. Például a *Leo és Fred* forgatókönyvírása előtt rengeteget jártam utazó vándorcirkuszokba. Mindenképpen meg kell nézni, hogy néz ki egy ilyen közeg. Nemcsak grafikailag, mert nyilván vázlatokat készít az ember, hanem be lehet kukkantani egy picit a hátsó ablakokon. Idézőjelben mondom ezt: mögé lehet nézni a dolgoknak, ugyanakkor teljesen, szó szerint is be lehet kukkantani, megnézni, hogy egy ilyen vándorcirkusz lakókocsijának ablakán túl egy bohóc miképpen él. Ez nagyon érdekes, és tettem is ilyen kísérleteket. Nyilván nem nézték jó szemmel, de mégis megpróbáltam, hiszen a *Leo és Fred* nemcsak arról szól, amit a porondon látunk, hanem a főszereplőknek van egy fajta magánélete a lakókocsiban is. Egyszóval azt tudom mondani, hogy mindig kell tanulmányokat végezni. Szerintem nemcsak mi vagyunk így, filmesek vagy karikaturisták, hanem ugyanúgy vannak azok is, akik mondjuk egy monumentális történelmi képet, festményt akarnak csinálni. Nyilván utánajárnak az adott kornak, az öltözeteknek, mindennek, amire szükség van ahhoz, hogy jó kép szülessen.

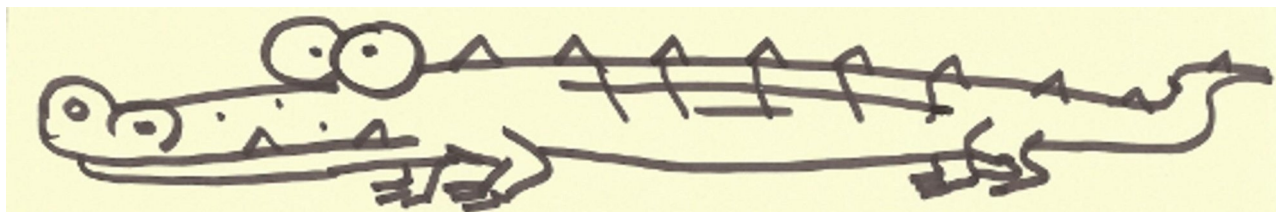
V. R. *Jelenleg dolgozik-e valamin, várhatunk-e újabb rajzfilmeket? Mik a tervei?*

W. B. Az utolsóval kezdeném: tervem mindig van, nagyon sok. A lehetőségek azonban elég korlátozottak mostanában. Nincs annyi támogatás, nincs annyi megmozgatható tőke ebben az országban, hogy akár egy rajzfilmsorozatot el tudjunk kezdeni. Nem vagyok most annyira naprakész ez ügyben, de nem hiszem, hogy túl sok rajzfilmsorozat készült az elmúlt években, vagy készülni fog a jövőben. Én nem tudok róla. Azzal kezdtem a beszélgetést, hogy régen, amikor gyerek voltam, tömegével jöttek ki az új rajzfilmek a Pannónia Rajzfilmstúdióból és a Kecskeméti Rajzfilmstúdióból, ahol dolgoztam. Ma pedig nem ez a helyzet. Ötlet van, kedv is lenne, csak nagyon nehéz most megvalósítani.

V. R. Nagyon szépen köszönjük.

W. B. Nagyon szívesen.

(Szálka, 2012. július 21.)

Egy másik rajz abból a sorozatból, amelyet Weisz Béla nekünk készített

* * * * *

**Viszont látásra jövőre
Szegeden!**

A TÁBORT TÁMOGATTA

MASZRE / Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete

Grand Café Mozi és Kávézó, Szeged

**Szekszárd MJV Önkormányzata
Babits Kiadó, Szekszárd**

Orosz István, grafikusművész, animációs rendező, író
Szabó T. Anna, költő, műfordító
Weisz Béla, grafikus művész, animációs rendező, karikaturista
Szerkesztette: Baka Tünde